

Handling 2020 nr 205

Yttrande över motion av Jörgen Fogelklou (SD) om att Göteborgs Stad som område ska undantas från asylsökandes möjligheter att få dagersättning för att bo i eget boende

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Den av Jörgen Fogelklou väckta motionen avslås.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen förekom skiljaktiga meningar:

Daniel Bernmar (V) och Helene Odenjung (L) yrkade att motionen skulle avstyrkas.

Martin Wannholt (D) och Jörgen Fogelklou (SD) yrkade att motionen skulle tillstyrkas.

Vid omröstning beträffande om motionen skulle tillstyrkas eller avstyrkas röstade Daniel Bernmar (V), Blerta Hoti (S), Helene Odenjung (L), Karin Pleijel (MP), Hampus Magnusson (M), Marina Johansson (S), Grith Fjeldmose (V), Emmyly Bönfors (C), Jonas Attenius (S) och ordföranden Axel Josefson (M) för att motionen skulle avstyrkas.

Martin Wannholt (D), Jessica Blixt (D) och Jörgen Fogelklou (SD) röstade för att motionen skulle tillstyrkas.

Kommunstyrelsen beslutade med tio röster mot tre att avstyrka motionen.

Elisabet Lann (KD) antecknade följande till protokollet: Om jag hade haft rätt att rösta hade jag röstat för att motionen skulle avstyrkas.

Representanterna från M, L, C och KD antecknade som yttrande en skrivelse från den 2 september 2020.

Representanterna från S antecknade som yttrande en skrivelse från den 2 september 2020.

Göteborg den 16 september 2020
Göteborgs kommunstyrelse

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yttrande

Moderaterna, Liberalerna, Centerpartiet,
Kristdemokraterna

Datum 2020-09-02

Yttrande angående – Motion av Jörgen Fogelklou (SD) om att Göteborgs Stad som område ska undantas från asylsökandes möjligheter att få dagsersättning för att bo i eget boende

Yttrande

Motionären föreslår att kommunfullmäktige beslutar om att ge kommunstyrelsen i uppdrag att lämna in anmälan till Migrationsverket om att hela Göteborgs Stad ska undantas från asylsökandes möjligheter att få dagsersättning för att bo i eget boende. Regeringen beslutade 2020-07-17 om en förändring i förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande med flera. Förändringen i förordningen innebär att Länsstyrelsen har möjlighet att hindra att ett område anmäls, om Länsstyrelsen anser att områdets sociala och ekonomiska förhållanden inte motiverar en anmälan. Förändringen träder i kraft 2020-08-15. Anmälningar som gjorts till Migrationsverket innan ikraftträdandet av förändringen, upphör att gälla 2020-12-31.

Stadsledningskontoret avser att bereda ett ärende till kommunstyrelsen med förslag på de områden som ska undantas under tidig höst. På det ärende som stadsledningskontoret förbereder kan partierna yrka på de områden som de anser ska undantas från asylsökandes möjligheter att få dagsersättning för att bo i eget boende. Med hänvisning till det, kommer vi att yrka avslag på Sverigedemokraternas motion.

Yttrande
2020-09-02

Socialdemokraterna

Yttrande angående - motion av Jörgen Fogelklou (SD) om att Göteborgs Stad som område ska undantas från asylsökandes möjligheter att få dagersättning för att bo i eget boende

Yttrandet

Kommunstyrelsen behandlade senast för några veckor sedan frågan om förnyade EBO-undantag. Vi socialdemokrater redogjorde för vår hållning i ett yttrande till det sverigedemokratiska yrkandet om att förbereda för fortsatta undantag från EBO-lagen: *”Socialdemokraternas hållning är att EBO-lagen bör avskaffas i sin helhet och ersättas med ett system som minskar boendesegregationen i utsatta områden, premierar en jämlik fördelning över landet och minskar pressen på storstadskommuner som Göteborg. Genom att det socialdemokratiska yrkandet om att undanta hela staden från EBO-lagen vann gehör i kommunfullmäktige har ett första steg tagits i denna riktning - incitamentet för asylsökande att flytta till Göteborg har minskat. Vi menar att staden som helhet, och stadens förorter i synnerhet, skulle tjäna på att sedan tidigare anmälda områden fortsatt är undantagna från EBO-lagen.”*

Precis som inför det ursprungliga undantagsbeslutet, och precis som vi redogjorde för när Sverigedemokraterna lyfte samma fråga på kommunstyrelsens sammanträde i augusti 2020, kommer Socialdemokraterna att invänta ett färdigberett tjänsteutlåtande innan vi lägger fram vårt yrkande. Jörgen Fogelklous motion, skriven innan kommunfullmäktige för första gången beslutade om ett undantag för samtliga DeSO-områden inom Göteborgs Stad, blir därmed obsolet och vi avser därför avslå motionen i sin helhet.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-06-18

Diarienummer 0421/20

Handläggare

Lisa Jacobson Flöhr

Telefon: 031-368 03 59

E-post: lisa.jacobson.fluhr@stadshuset.goteborg.se

Motion av Jörgen Fogelklou (SD) om att Göteborgs Stad som område ska undantas från asylsökandes möjligheter att få dagarsättning för att bo i eget boende

Motionen

Motionären föreslår att kommunfullmäktige ska besluta att ge kommunstyrelsen i uppdrag att lämna in anmälan till Migrationsverket om att hela Göteborgs Stad ska undantas från asylsökandes möjligheter att få dagarsättning för att bo i eget boende (EBO) enligt 10 a § lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m fl.

Av motionen framgår att Göteborgs Stad bör göra bedömningen att det inte är rimligt utifrån stadens övergripande socioekonomiska struktur, att begränsa anmälan till vissa utvalda bostadsområden. Göteborg Stad är en kommun som i sin helhet fortsatt har stora utmaningar utifrån utbildningsnivå, arbetslöshet och bidragsberoende varför hela stadens samlade geografiska område ska betraktas som ett område med socioekonomiska utmaningar och därmed inte lämpligt för eget boende för asylsökande.

Motionären gör bedömningen att Göteborgs socioekonomiska situation är mycket hårt ansträngd och att det saknas rimliga förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande av asylsökande. Stadens socioekonomiska utmaningar uppges ha förvärrats av ett högt mottagande av flyktingar. Av motionen framgår att Göteborg Stad har en hög andel individer med försörjningsstöd som har långvarigt ekonomiskt bistånd sedan mer än 10 månader.

I motionen beskrivs hur Göteborgs Stads mottagande av asylsökande samt målgruppens möjlighet att bosätta sig i eget boende, har lett till trångboddhet och bristande integration. Boendelösningarna för dessa familjer blir ofta temporära och orsakar trångboddhet med ökad psykosocial problematik som följd. Motionären menar att eget boende under asyltiden inte bara innebär en sämre chans till integration för de nyanlända utan också för värdfamiljerna. Allra hårdast drabbas barnen. Små barn får inte plats att leka inomhus och skolbarnen har svårt att hitta en plats för skolarbetet, vilket riskerar att försämra deras möjlighet till betyg och fullständig skolgång. Genom att undanta hela kommunen från asylsökandes möjligheter till att bo i EBO med bibehållen dagarsättning, istället för att välja ut specifika stadsdelar, minskas risken för att specifika geografiska områden i kommunen stigmatiseras.

Bedömning ur ekonomisk dimension, ekologisk och social dimension

2020-08-15 träder en förändring av förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m fl i kraft. Förändringen innebär att länsstyrelsen ges möjlighet att förhindra att ett område anmäls om det står klart att områdets sociala och ekonomiska förhållanden inte motiverar en anmälan. Konsekvensen av den förändrade förordningen för Göteborgs Stad är att det inte kommer att vara möjligt att anmäla hela staden som ett område som ska undantas från asylsökandes egenbosättning med bibehållen dagersättning. Då motionens förslag inte kommer att vara förenligt med gällande lagstiftning gör stadsledningskontoret ingen bedömning ur ekonomisk, ekologisk eller social dimension.

Stadsledningskontorets bedömning

2020-01-01 trädde en förändring i LMA i kraft, vilken syftar till att asylsökande i fler fall än tidigare ska välja att bo i områden där det finns förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande och därmed till att minska de negativa sociala konsekvenserna av asylsökandes eget boende. Bestämmelserna innebär att en asylsökande som bor i ett område med sociala och ekonomiska utmaningar som huvudregel inte har rätt till dagersättning eller särskilt bidrag enligt LMA. Enligt regeringens föreskrifter är det de kommuner som omfattas av bilagan till förordningen (2018:151) om statsbidrag till kommuner med socioekonomiskt eftersatta områden som får anmäla till Migrationsverket att en eller flera delar av kommunen omfattas av regleringen.

Då det pågick en beredning av ärendet om anmälan till Migrationsverket för begränsning av asylsökandes egenbosättning (dnr 1157/19), avvaktade stadsledningskontoret med att remittera motionen. Ytterligare förändringar angående anmälningsförfarandet var också väntade.

Göteborgs kommunfullmäktige beslutade 2020-04-16 § 9 att hela staden skulle anmälas till Migrationsverket för begränsning av asylsökandes egenbosättning (dnr 1157/19). Anmälan till Migrationsverket av samtliga områden gjordes av stadsledningskontoret 2020-04-20. Begränsningen av rätten till dagersättning för asylsökande som bor i EBO i Göteborg började gälla 2020-07-01.

I maj 2020 remitterades Justitiedepartementets promemoria ”Ett ändrat förfarande för att anmäla områden som omfattas av begränsningen av rätten till dagersättning vid eget boende”. Promemorian beskriver att det är problematiskt att kommuner anmäler områden som inte kan anses ha socioekonomiska utmaningar då syftet med reformen är att asylsökande ska välja att bo i områden där det finns förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande. För att inte kommunerna ska anmäla områden som inte är socioekonomiskt eftersatta, föreslog Justitiedepartementet att anmälningsförfarandet ska ändras. Innan en kommun anmäler till Migrationsverket vilka delar av kommunen som ska omfattas av begränsningen, ska länsstyrelsen yttra sig. Om länsstyrelsen anser att det inte är motiverat att en viss del av kommunen anmäls, ska det framgå av yttrandet och kommunen kan då inte anmäla det området. Yttrandet ska vara bindande för kommunen, bifogas anmälan och är inte överklagbart. Göteborgs Stads remissvar behandlades i kommunstyrelsen 2020-06-17 § 613 (dnr 0936/20).

2020-07-17 beslutade regeringen om en förändring av förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m fl i enlighet med förslagen i Justitiedepartementets promemoria. Förändringen innebär att länsstyrelsen ges möjlighet att förhindra att ett område anmäls om det står klart att områdets sociala och ekonomiska förhållanden inte motiverar en anmälan. Förändringen träder i kraft 2020-08-15. Konsekvensen av den förändrade förordningen för Göteborgs Stad är att det inte kommer att vara möjligt att anmäla hela staden som ett område som ska undantas från asylsökandes egenbosättning med bibehållen dagersättning. Med hänsyn till den förordningsändring som nu träder i kraft bedömer stadsledningskontoret det inte vara ändamålsenligt att remittera motionen, då motionens syfte inte är förenligt med förordningen.

Bilaga

1. Motion av Jörgen Fogelklou (SD) om att Göteborgs Stad som område ska undantas från asylsökandes möjligheter att få dagersättning för att bo i eget boende

Lisbeth Nilsson

Direktör Velfärd och utbildning

Eva Hessman

Stadsdirektör

Motion

2020-01-14

Hemställan till Migrationsverket att undanta hela Göteborg från asylsökandes möjligheter att få dagsersättning för att bo i eget boende.

Förslag till beslut

I kommunfullmäktige:

1. Ge kommunstyrelsen i uppdrag att lämna in anmälan till Migrationsverket om att hela Göteborgs kommun ska undantas från asylsökandes möjligheter att få dagsersättning för att bo i eget boende enligt 10 a § lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.

Yrkandet

Regeringen överlämnade i september 2019 en proposition (2019/20:10) till riksdagen om att asylsökandes möjligheter att bo i eget boende (EBO) ska begränsas i vissa områden. Förslaget innebär en ny reglering (§ 10 a) i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. vilket innebär att om en asylsökande på egen hand ordnar bostad i ett område med socioekonomiska utmaningar, ska han eller hon som huvudregel inte ha rätt till dagsersättning eller särskilt bidrag. Förslaget syftar till att asylsökande i fler fall än i dag ska välja att bo i områden där det finns förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande och till att de negativa sociala konsekvenserna av asylsökandes eget boende ska minska.

Den indragna dagsersättningen gäller endast för nya asylsökande som efter den 1 juli 2020 bosätter sig i ett område med socioekonomiska utmaningar. Om asylsökande redan bor i EBO i område som sedan klassas som ett område med socioekonomiska utmaningar behåller vederbörande rätten till ersättning. Vid flytt till annan bostad i samma område förlorar personen däremot rätten till ersättning. Vidare, om området inte längre räknas som socioekonomiskt utsatt, återfås rätten till dagsersättning. Dagersättningen uppgår till 71 kr per dag för en vuxen asylsökande person och ska täcka alla kostnader för mat, sjukvård, tandvård, hygienartiklar, kläder, skor, förbrukningsvaror och fritidsaktiviteter.

Situationen i Göteborgs stad

Göteborgs stad har under många år haft ett högt mottagande av asylsökande och EBO-lagstiftningen har lett till trångboddhet och bristande integration då nyanlända valt att söka sig till kommuner där det redan bor många invandrare. Många anser att det är bättre att bo med släktingar och landsmän, men boendelösningarna för dessa familjer blir ofta temporära och orsakar trångboddhet med ökad psykosocial problematik som följd. De finns vidare en påtaglig risk för familjerna att hamna i en slitsam flyttkarusell med oseriösa c/o-adresser, tillfälliga sovplatser och oegentlig handel med hyreskontrakt.

EBO innebär inte bara en sämre chans till integration för de nyanlända utan också för värdfamiljer. Allra hårdast drabbas barnen. Små barn får inte plats att leka inomhus och skolbarnen har svårt att hitta en plats för skolarbetet, vilket riskerar att försämra deras möjlighet till betyg och fullständig skolgång.

Göteborgs stad avser undanta hela Göteborgs kommun från asylsökandes möjligheter till att få dagsersättning för att bo i eget boende. Då främst för att minska asylsökandes socioekonomiska utsatthet, men även för att undvika att asylsökande skriver sig på en adress - sedan bor på en annan. Man vill även stävja svarthandel med hyreskontrakt. Genom att undanta hela kommunen från EBO, istället för att välja ut specifika stadsdelar, minskas risken för att specifika geografiska områden i kommunen stigmatiseras.

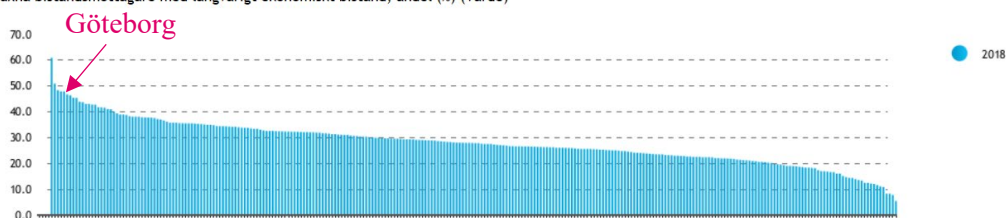
Göteborgs socioekonomiska utmaningar

Intentionerna i propositionen om asylsökandes möjligheter att bo i eget boende är att "[...]få fler asylsökande att bo där det finns förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande och att därigenom minska de negativa sociala konsekvenserna av asylsökandes eget boende."

Göteborgs socioekonomiska situation är mycket hårt ansträngd idag. Det finns inte rimliga förutsättningar för ett socialt hållbart mottagande. Göteborg har sedan lång tid präglats av svåra socioekonomiska utmaningar som förvärrats av ett högt mottagande av flyktingar.

I figurerna nedan visas att Göteborg är en av de kommuner i landet som har absolut störst andel vuxna biståndsmottagare 2018 med långvarigt ekonomiskt bistånd (10-12 månader av året). Under 2018 var 47,7% av de som fick ekonomiskt bistånd personer med långvarigt ekonomiskt bistånd.

Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%) (Värde)

Värde

		I., 2018
Vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd, andel (%)	Årjäng	-
	Olofström	..
	Ockelbo	..
	Oxelösund	-
	Södertälje	60.7
	Linköping	50.8
	Västerås	48.3
	Malmö	47.8
	Göteborg	47.7
	Helsingborg	46.7
	Trollhättan	46.3
	Salem	45.3
	Norrköping	45.2
	Borlänge	43.8
	Katrineholm	43.6
	Uppsala	43.0
	Möndal	42.9
	Lilla Edet	42.7
	Stockholm	42.6
	Sandviken	41.7
	Landskrona	41.6
	Ludvika	41.5
	Kil	41.0
	Botkyrka	40.9
	Lund	39.8
	Eskilstuna	39.3

Källa: Kolada (N31814)

Sammanfattning och bedömning

Enligt propositionen (2019/20:10) framgår att områdesbegränsningar bör vara så snäva som möjligt. Inte omfatta fler områden än nödvändigt, samt att de socioekonomiska utmaningarna bör vara påtagliga i området och leda till en generell påverkan på de socioekonomiska förutsättningarna.

SCB har fått i uppdrag att innan 30 april 2020 ta fram områdesdetaljer som ska ge vägledning vid klassning av områden framåt (bl.a. utbildningsnivå, arbetslöshet och andel mottagare av försörjningsstöd). Då det ännu inte finns någon lagstiftning eller nationella riktlinjer som reglerar hur dessa områden ska avgränsas är det upp till varje kommun att utifrån sina förutsättningar fatta beslut i frågan.

Göteborg stad bör göra samma bedömning (som flertalet andra kommuner redan gjort) att det inte är rimligt utifrån stadens övergripande socioekonomiska struktur, att avgränsa EBO-områdena till vissa utvalda bostadsområden. Göteborg stad är en kommun som i sin helhet fortsatt har stora utmaningar utifrån utbildningsnivå, arbetslöshet och bidragsberoende varför hela stadens samlade geografiska område ska betraktas som ett område med socioekonomiska utmaningar och därmed inte tillämpligt för boende enligt EBO.

Jörgen Fogelklou
Gruppledare Sverigedemokraterna